

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:33

Fredagen den 20 mars

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde (deltar per telefon)

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 17 februari 2020

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 6 mars 2020

Återrapport från informellt ministermöte den 5 mars 2020

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 23 mars 2020

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi öppnar dagens sammanträde. Med oss per telefon har vi
Utrikesminister Ann Linde. Vi börjar som vanligt med återrapport.

Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ni har fått en skriftlig rapport från rådsmötet, och jag vill i tillägg till
den förtydliga att vid mötet den 17 februari lades fram ett förslag om den
politiska inriktningen för en modifierad EU-insats för att framför allt
övervaka FN:s vapenembargo mot Libyen. Det är en insats som ersätter
Operation Sophia.

Vi hade inte kännedom om att förslaget skulle läggas fram innan mötet
började. Förslaget var endast en vägledning för hur frågan ska tas vidare
och innebar inget bindande beslut. Jag återkommer till denna fråga när jag
informerar om aktuella frågor vid det nu aktuella mötet.

När det gäller mötet den 6 mars vill jag återrapportera från det
informella rådsmötet, det som kallas Gymnich, som ägde rum i Zagreb den
5 mars, och från det extrainsatta FAC, som ägde rum den 6 mars, också i
Zagreb.

Vid Gymnichmötet låg fokus på diskussioner om EU:s relationer med
Ryssland och med Turkiet. Utvecklingen i Turkiet och i nordöstra Syrien
stod också i fokus vid det extrainsatta mötet den 6 mars. Det mötet
fokuserade nästan uteslutande på förhandlingen av det pressuttalande som
sedan gjordes efter mötet.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporterna.

Vi går vidare till information och samråd inför mötet i rådet den
23 mars 2020.

Vi fick i går en ny utskickad kommenterad dagordning. Om ni har möjlighet följ gärna med i den. Det blir då mindre stökigt eftersom den har förändrats mycket under veckan.

Vi går in på utrikesministrarnas dagordning, punkten 3, Aktuella frågor.

Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ordförande! Vi utgår från att mötet hålls på video, men det pågår fortfarande diskussioner i Bryssel om de formella förutsättningarna för mötet. Men regeringen vill samråda med nämnden som vanligt, trots att den diskussionen fortfarande pågår.

Under punkten Aktuellt förväntas Josep Borrell i inledningen ta upp några övriga aktuella frågor. Vi har fått information om att han planerar att tala om Turkiet–Syrien, situationen i Idlib och frågan om en ny insats i Medelhavet, Operation Irene. Lanseringen av den nya insatsen Operation Irene har varit föremål för utdragna diskussioner sedan FAC den 17 februari. Ett antal utestående frågor kvarstår, bland annat hur insatsens fartyg ska hantera landstigning vid sjöräddning, vilka åtgärder som ska vidtas om insatsens fartyg bedöms substantiellt påverka människosmuggling från Libyen samt hur insatsen ska hantera beslagtagna vapen. Det råder därmed osäkerhet om när och i vilken form den nya insatsen kommer att lanseras och Operation Sophia avslutas.

Det är möjligt att Borrell kommer att uppmana ministrarna att bekräfta att Operation Irene ska lanseras genom någon form av politisk deklaration eller principöverenskommelse. Givet att det har varit svårt att fatta beslut om lanseringen av Operation Irene är det även möjligt att rådet i stället väljer att besluta om en tillfällig förlängning av Operation Sophia under tiden förhandlingarna om den nya insatsen pågår. Operation Sophias mandat löper annars ut den 31 mars.

Regeringen har välkomnat en ny insats för att understödja efterlevnaden av FN:s vapenembargo och därmed bidra till FN:s ansträngningar för en fredlig lösning på konflikten i Libyen. Regeringens linje är att insatsens verksamhet ska vara förenlig med folkrätten, inklusive havsrätten och mänskliga rättigheter.

Regeringen har motverkat förslag om att insatsen ska dras tillbaka automatiskt om den anses utgöra en så kallad pull factor. Fartygens närvaro är en fråga som medlemsstaterna måste enas om.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Visst var detta en information till nämnden?

Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ja.

Anf. 7 JENS HOLM (V):

Vet vi mer om Operation Irenes huvuduppdrag? Vi i Vänsterpartiet vill att huvuduppdraget ska vara att rädda liv på Medelhavet. Vi står ju inte bakom Operation Sophia. Enligt oss handlar den mycket om att hålla människor borta från Europas gränser. Kommer Operation Irene att få någon annan form av uppdrag eller ska den följa Operation Sophia?

Anf. 8 TINA ACKETOFT (L):

Jag tackar för redogörelsen, utrikesministern.

Jag är nyfiken på om det finns ett huvudproblem. Vad är det som komplicerar diskussionerna? Finns det några speciella områden som vi kan ringa in?

För övrigt instämmer jag med Jens Holm.

Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Operation Sophia har tagits upp mycket i medierna. Nu avslutas operationen, men Frankrike har stått på den ena sidan i konflikten i Libyen och EU har stöttat den andra sidan. Jag förstår inte riktigt hur man samordnar EU när man har olika inställning till de olika grupperingarna i Libyen.

Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Operation Irene kommer att ha som huvuduppgift att övervaka FN:s vapenembargo. Träning av den libyska kustbevakningen och marinen, bekämpande av nätverk för människosmuggling och människohandel samt genomförande av åtgärder för att motverka oljesmuggling ska utgöra stödjande uppgifter. För att genomföra uppgifterna tillförs insatsen flyg och fartyg samt ges tillgång till satellitresurser.

När det gäller Tina Acketofts huvudproblem har det handlat om att några få länder ha velat få ett enskilt mandat att avbryta hela operationen om den anses utgöra en så kallad pull factor, det vill säga att den skulle bidra till att det kommer flyktingar till Europa. Det har vi andra motverkat.

Sedan var det Désirée Pethrus frågor. Berlinkonferensen om Libyen samlade alla aktörerna, inklusive EU, Frankrike och Ryssland. Det EU gör nu är att stödja den gemensamma plattformen, och det har också FN:s säkerhetsråd gjort.

Anf. 11 JENS HOLM (V):

Jag undrar bara om vi kan få ett förtydligande om att motverka en pull factor. Menar utrikesministern att ni motverkar de ståndpunkter från vissa länder som inte vill att det här ska få en pull factor, alltså att flyktingar ska välkomnas, eller motverkar ni pull factor-dimensionen i sig? Jag förstod inte.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Det var många negationer!

Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det handlar om att vissa länder vill att man enskilt ska kunna stoppa det gemensamma beslutet, om man till exempel genom att båtarna räddar liv och det blir landstigningsbeslut, att det blir en pull factor.

Vi andra har sagt att ett enskilt land – i det här fallet Ungern och Österrike – inte ska kunna stoppa hela operationen eftersom de har gjort en bedömning att eftersom liv har räddats har det blivit en pull factor. Det har alla vi andra sagt nej till.

2019/20:33

20 mars

Anf. 14 JAN ERICSON (M):

Jag blir lite nyfiken. Man planerar alltså att starta en stor operation. Vi vet att det medför precis det som utrikesministern säger, nämligen att man räddar ett stort antal människor och man hjälper dem i land på EU-sidan. Men då borde man samtidigt ha en plan för hur man tar hand om dessa människor som man hjälper i land i EU. Vilka länder är då beredda att vara hamnar, och vilka är beredda att ta hand om de personer som man plockar upp på Medelhavet eller hjälper över Medelhavet?

Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det här är en fortsättning på Operation Sophia, som vi har diskuterat flera gånger i nämnden eftersom mandatet går ut den 31 mars. Vi har i nämnden talat om att mandatet kan ändras, namnet kan ändras och så vidare. Det är det som just nu sker.

Det som hände med Operation Sophia var att helt plötsligt gick det inte att ha landstigning och därför fick man sluta att använda fartyg. Det var inget effektivt sätt att se till att vapenembargot efterlevdes. Det kan man inte göra bara via flyg, och då måste man ha fartyg. Det är därför som vi nu ser: Hur kan vi sätta in fartyg igen och ändra Operation Sophia, som slutar den 31 mars, och kalla det Operation Irene i stället?

Vi är nu positivt inställda till allt konstruktivt arbete som görs för att hitta en lösning på landstigningsfrågan.

När det gäller omfördelningen vill regeringen i första hand se en långsiktig lösning med ett omfördelningssystem inom ramen för Dublinförordningen. Men eventuella lösningar inom ramen för den nya insatsen, Operation Irene, bör bygga på frivillighet. Vi vill inte föregripa kommissionens kommande migrationspakt.

Anf. 16 JAN ERICSON (M):

Då har jag en följdfråga. Det låter ju bra att regeringen vill detta, och vi alla vill att vi ska få en sådan här omfördelning på plats. Men det känns lite riskabelt att fortsätta ett sådant här projekt när man vet att det kommer att bli ett stort antal personer som behöver gå iland någonstans i Europa och man inte vet att det finns något land som är villigt att ta emot dessa personer. Det blir något konstigt moment 22, tycker i alla fall jag. Det kommer i fel ordning på något vis.

Anf. 17 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag tror att det föreligger en stor missuppfattning från ledamotens sida. Det här handlar om en huvuduppgift att övervaka FN:s vapenembargo. Det har ju inte kunnat ske effektivt, utan det har kunnat ösas in vapen i Libyen eftersom vi inte har kunnat ha fartyg. Men nu, om vi kan sätta in fartyg igen, uppkommer en situation om det är sjönöd. Fartygen måste ju ta upp migranter i sjönöd, och då måste dessa kunna landstiga någonstans. Det är det som det handlar om. Det verkar som om ledamoten tror att det handlar om att skjutsa migranter till Europa. Det har inte med saken att göra.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 4, Internationella aspekter av coronaviruset. Då vill jag bara påminna nämnden om att det är den senaste versionen av den kommenterade dagordningen och den svenska ståndpunkten där som gäller, tillsammans med utrikesministrarnas talade ord, såklart.

Anf. 19 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Rådet ska ha en diskussion just om de internationella aspekterna av coronaviruset. Inga rådsslutsatser förväntas antas. Regeringen välkomnar att frågan diskuteras på FAC.

I Sverige gör nu regeringen, myndigheter och andra aktörer allt som går för att hantera den pågående covid-19-pandemin. Vi ser vilka stora krav som ställs på sjukvården och vilka konsekvenser det får för vår vardag och ekonomi – detta trots att vi lever i ett av världens mest utvecklade länder med god beredskap, högkvalitativ vård och ett allmänt sjukförsäkringssystem.

Covid-19 respekterar inga gränser. Vi ser hur land efter land drabbas av pandemin och dess konsekvenser. Nu är Europa i epicentrum. Våra samhällen påverkas på ett genomgripande sätt, som vi för en tid sedan inte trodde var möjligt. Länder stänger gränser. Internationell passagerartrafik begränsas.

Nu är vi i en fas där omedelbara konsulära frågor står i förgrunden för Sverige och EU. Alla EU-länder måste säkra fri rörlighet och att medborgare kan transiteras genom medlemsländer hem. När det gäller de tredjeländer som det inte längre går att ta sig hem från med kommersiella alternativ utvärderar regeringen från fall till fall om ytterligare åtgärder behöver vidtas. Vi undersöker möjligheten till gemensamt nordiskt agerande. Vi ser också behov av en ökad samordning inom EU för att hjälpa EU-medborgare. Ökad samordning krävs även för att se till att extrainsatta resurser används fullt ut samt för att agera samlat i kontakter med regeringar i tredjeländer.

Regeringen anser att EU:s inre marknad och handel med resten av världen måste fortsätta att fungera trots den extraordinära situation som råder inom hela EU. Vi behöver bevara flödet av varor, väsentlig utrustning och tjänster. Sverige har väldigt liten egen produktion av skyddsutrustning, och det är störningar i leveranskedjor inom och utom EU. Det påverkar inte bara handeln utan även Sveriges möjligheter till beredskap.

Analys och agerande bör baseras på vetenskaplig grund och ansvariga institutioners rekommendationer. EU:s gemensamma arbete mot desinformation blir allt viktigare liksom att gemensamt säkerställa tillgången till tillförlitlig information.

Vi ser att hanteringen av viruset riskerar att förstärka befintliga geopolitiska spänningar. Vi ser ansatser till ökad desinformation. Men vi måste också vara uppmärksamma så att länder och aktörer med en destruktiv agenda inte utnyttjar denna period då vi måste fokusera på covid-19 för att flytta fram sina positioner. Här måste EU som utrikespolitisk aktör och vi själva vara alerta och redo att driva våra intressen.

Pandemin drabbar också delar av världen där det saknas beredskap att hantera stora hälsorisker. Fattiga länder kommer att drabbas särskilt hårt. Till de mest sårbara hör de som har humanitärt behov och de som befinner sig i konflikt. Samtidigt som vi gör vad vi kan i Sverige och EU måste vi bistå de mest utsatta. Utöver att rädda liv och stötta redan sköra samhällen bidrar vi till att bygga global säkerhet.

Vid FAC kommer regeringen att betona gemensamma lösningar och samordning inom EU, FN och andra globala hälsoaktörer för att hantera konsekvenserna av coronaviruset på kort, medellång och lång sikt – såväl i Europa som internationellt.

Regeringen anser att EU bör utgöra en stark röst för att kritiska lösningar som diagnostisering och vaccin blir allmänna globala nyttigheter – det kallas global public goods. Det globala hälsosystemet med Världshälsorganisationen, WHO, i centrum behöver också stärkas. Den pågående krisen visar också hur viktigt det är att ha allmänna hälsosystem där alla har tillgång till grundläggande sjukvård och försäkringar.

Slutligen ska vi fortsätta att bedriva en aktiv utrikespolitik även under dessa svåra omständigheter och värna kärnan i vårt multilaterala samarbete. Vi ska slå vakt om den solidaritet som är grunden för EU-samarbetet. Vi ska stå upp för normer för migration, för handel, för det fria havet och givetvis för de mänskliga rättigheterna.

Anf. 20 JENS HOLM (V):

Utrikesministern! Vi i Vänsterpartiet står bakom allt som har sagts här. Men jag har en fråga. Den handlar om EU-medborgare, i synnerhet svenska medborgare, i tredjeländer som är drabbade av corona eller riskerar att bli det. Utrikesministern säger att detta får bedömas från fall till fall och att man överväger ett nordiskt samarbete i frågan. Det tycker jag låter bra, men situationen är akut. Vi i Vänsterpartiet tycker att regeringen kan göra mycket mer för att ta hem svenska medborgare från coronadrabbade områden. Jag tänker kanske särskilt på svenska medborgare i Iran som inte kan resa därifrån. Det är ett land som är väldigt illa där, och där tycks man inte ha någon som helst kontroll över situationen.

Jag vill fråga utrikesministern om hon kan vara lite mer konkret i fråga om att ta hem svenska medborgare från drabbade områden. Jag önskar i synnerhet att hon kommenterar situationen i Iran, avseende svenska medborgare.

Anf. 21 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag instämmer med utrikesministern i allt. Det är en mycket allvarlig situation. Det handlar inte bara om att minska smittspridning, som såklart är viktigt, utan också om att minska den stora ekonomiska påverkan som detta har inneburit och kommer att innebära.

Men det handlar också om att vara aktiv i utrikespolitiken, som utrikesministern tog upp i går på utrikesutskottets möte, och om att vi ska fortsätta att bevara och försvara demokrati, frihandel och mänskliga rättigheter.

Jag har en liten fråga om desinformation. Utrikesministern tog upp att arbetet mot desinformation såklart är viktigt. Jag hade gärna velat ha lite starkare ord. Det är klart att det är bra och viktigt att bemöta detta, men jag hade gärna velat ha det ännu tydligare. Det är nämligen ett allvarligt

problem. Vi måste såklart också motverka och bekämpa det inom yttrandefrihetens ramar. Jag vill gärna ha en kommentar till det.

Sedan har jag en fråga om det som står på slutet och som också sas nu: att det globala hälsosystemet med WHO i centrum behöver stärkas. Kan utrikesministern utveckla det?

2019/20:33

20 mars

Anf. 22 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack så mycket för genomgången! Det är en speciell situation som vi befinner oss i. Många bitar tycker jag är bra genomgångna. Det jag skulle vilja höra lite mer om är på vilket sätt man jobbar med desinformation.

Detta är ett guldgruva för de krafter som vill visa helt andra bilder. Det finns många människor som oroar sig utifrån vad som då kommer fram. På vilket sätt jobbar man tillsammans i EU för att bemöta de värsta avarterna av desinformation? Det är min ena fråga.

Sanningen är kanske det första offret på altaret. Sedan är det kanske mänskliga rättigheter, fri rörlighet och sådant som får stryka på foten. På vilket sätt resoneras det på dessa möten och vid dessa tillfällen? Finns det krafter inom vårt eget samarbete som vill skjuta detta åt sidan i nuläget, eller står man fortfarande upp för dessa frågor gemensamt inom EU-27?

Anf. 23 HANS ROTHENBERG (M):

På EU-nämndens möte för en vecka sedan var det en helt annan agenda än den vi har i dag, och det kommer att vara ännu mer uppskruvat om en vecka. Utvecklingen går rasande fort i detta sammanhang. Då är det viktigt att man har ett perspektiv som ligger framför dagens agenda.

Det är uppenbart att länder stänger sina ekonomier – det sker i praktiken. Det är utgångsförbud i Kalifornien, och andra länder kommer att ta vid. Förr eller senare kommer vi till en punkt då insatserna för att bekämpa viruset leder till så stora skador på hela samhället att de också reducerar de fortsatta möjligheterna att fullfölja den inslagna linjen att bekämpa viruset.

Detta är ett perspektiv som jag tror att det är väldigt viktigt att ha med sig. Jag tror att det är väldigt viktigt att utrikesministern tar med sig det till möten med europeiska kollegor.

Det behövs förr eller senare en kvalificerad rationell bedömning som baserar sig såväl på omsorg om enskilda människors hälsa och öden som på omsorg om samhällen i stort. Det här är beslut som inte är enkla att ta, vare sig förnuftsmässigt eller moraliskt, men de kommer förr eller senare att bli nödvändiga.

Jag skulle som ett medskick vilja få in detta perspektiv att vi inte kan hålla på i månader eller veckor med den inslagna linjen och helt enkelt dränera våra samhällen på resurser. Då kommer inte heller viruset att kunna bekämpas. Och det räcker inte att bara något land tänker i dessa banor utan det behövs faktiskt en gränsöverskridande samsyn om detta.

Anf. 24 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag börjar med Jens Holms fråga. Det första som är viktigt är något som UD gör. Jag upprepar detta så mycket jag kan, och jag skulle faktiskt vilja be nämndens ledamöter om hjälp att sprida informationen att UD nu har en app som heter Resklar. Vi uppmuntrar alla svenskar som är ute och reser att titta på den. Våra myndigheter uppdaterar den hela tiden.

Där ger vi information om när det är nya stängningar av flyg, av hotell, av restauranger och av gränser. Det finns också en så kallad svensklista som man kan skriva upp sig på, och då kan man få konkret information om det till exempel ordnas transporter hem. Vi har ju gemensamt, nordiskt, tillsammans med kommersiella flygbolag ordnat transporter hem från till exempel Marocko. Vi har också informerat om de kommersiella flyg som fortfarande går från Iran.

Det är nämligen så att det huvudsakligen är den enskilda resenären som måste ordna sin återresa, och det kan man göra med stöd av informationen från UD. Vi har också ett nära samarbete med resebranschen, där de stora resebolagen nu gör stora insatser för att hämta hem sina gäster från olika länder.

Det kan också vara så att många resenärer blir tvungna att stanna kvar på resmålet. Vi har ingen allmän uppmaning att resa hem från de områden där man är, utan det måste man avgöra från plats till plats. Vi har heller inga planer på att ha några assisterande hemresor där det fortfarande går kommersiellt flyg, till exempel från Iran.

När det gäller Jessika Roswalls inlägg håller jag helt med om att vi måste ha en fortsatt aktiv utrikespolitik. Det är det som bland annat gör att det här med videokonferens är svårt. Vi skulle ju diskutera bland annat planen Israel–Palestina och även Syrien med Pompeo, som ska vara med på länk. Vi har dock inte hittat något sätt att lösa sekretessfrågorna med videolänk så att inte vem som helst kan sitta och lyssna när man har sådana känsliga utrikespolitiska frågor. Men vi måste fortsätta att vara aktiva – det är ställt utom allt tvivel.

När det gäller desinformation, som svar både på Jessika Roswalls och Annika Qarlssons frågor, är det självklart viktigt att motverka och gå emot den. Jag ställer helt upp på Jessika Roswalls formuleringsförslag.

Vi har ett bra samarbete inom EU mot desinformation. EEAS har börjat rapportera om den desinformation som man har börjat se, bland annat där man försöker att undergräva krishanteringen och vår förmåga. Att dela den informationen är helt centralt för att vi ska kunna reagera och motverka den, vilket vi nu gör både gemensamt i EU via EEAS och inom de enskilda länderna.

När det gäller Annika Qarlssons frågor om MR och fri rörlighet stöder vi naturligtvis mänskliga rättigheter. Från svensk sida vill vi hela tiden ha in att alla åtgärder ska ske med hänsyn till mänskliga rättigheter och folkrätten.

När det däremot gäller den andra delen av Annika Qarlssons fråga, om fri rörlighet, ser vi tyvärr, och här kommer jag också in på Hans Rothenbergs fråga, att den fria rörligheten nu är begränsad på ett sätt som vi inte har sett sedan andra världskriget. Länder stänger gränser, och på det sättet fungerar inte den fria rörligheten längre.

Det är helt korrekt som Hans Rothenberg säger att det här får väldigt stora ekonomiska konsekvenser. Vi har från svensk sida valt att å ena sidan följa det gemensamma beslutet om att stänga EU:s yttre gränser men inte våra inre gränser. Vi kan ju se nu hur det påverkar, med upp till fyra mil långa köer vid gränsen mellan Polen och Tyskland till exempel. I lastbilarna som står i kö finns livsmedel, mediciner och utrustning som behövs på sjukhusen. Det är alltså inte 100 procent säkert att den här insatsen är så effektiv utan det kanske till och med är tvärtom.

De konsekvenserna måste vi ha med när vi fattar besluten. Jag håller helt med Hans Rothenberg om detta och menar att vi också ska se på konsekvenserna. Det försöker vi att göra i regeringen när vi fattar beslut, och vi försöker också att ta upp det i EU-sammanhangen.

När det gäller hur vi bistår den globala utvecklingen när det gäller MR och det som Annika Qarlsöon tog upp jobbar vi nu mycket via WHO för att få ett särskilt stöd till de länder där man inte har uppbyggda hälsosystem. Vi har haft ett särskilt stöd på 4 miljoner euro med anledning av covid-19-utbrottet och krisen till WHO. Vi har berett oss att snabbt agera med ytterligare stöd till WHO för att stärka just svaga hälsosystem, som ju är ytterst problematiska när det är en pandemi vi talar om.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt 5, Diskussion inför VTC – videokonferens kanske – med USA:s utrikesministern Pompeo.

Anf. 26 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Rådet kommer att ha en fördiskussion inför en videokonferens med USA:s utrikesminister Pompeo, där det är tänkt att vi ska diskutera fredsprocessen i Mellanöstern, corona/covid-19 och situationen i Idlib.

Det är positivt att USA:s utrikesminister står beredd att tala med sina europeiska motparter om konflikten mellan Israel och Palestina, trots att EU och de flesta av dess medlemsländer har tagit avstånd från det initiativ som USA har lagt fram.

Den amerikanska visionen lades fram i januari utan samråd med palestinierna. Om den genomfördes skulle den på viktiga punkter strida mot folkrätten. Den innehåller dessvärre knappast något att utgå ifrån för vidare diskussion eller förhandlingar mellan parterna.

Planen nämner stater, vilket är viktigt. Men den palestinska entitet som föreslås är inte sammanhängande och ges varken full kontroll över sitt territorium eller över sina yttre förbindelser. Därmed kan det amerikanska initiativet inte bidra till en hållbar tvåstatslösning.

Diskussionen med USA:s utrikesminister väntas snarare handla om utvecklingen på marken, nu när det israeliska parlamentsvalet är över. De valutfästelser som har gjorts om annekteringar och nya bosättningar på ockuperad mark vore mycket allvarliga om de genomfördes. Om detta behöver EU vara tydligt gentemot USA, som ju har förutskickat en annektering i sin plan.

En prioritet inför samtalet måste vara att upprätthålla EU-enighet och att EU står upp för våra gemensamma positioner när det gäller Israel och Palestina. Regeringen kommer att verka för att EU under videokonferensen enligt uttrycker oro för den utveckling som jag har beskrivit och att vi gemensamt står upp för folkrätten som nödvändig grund för återupptagna fredsförhandlingar.

En rak och öppen transatlantisk dialog behövs om hur covid-19-pandemin bemöts och om de nationella insatser som görs och som kan ha transatlantisk påverkan eller påverkan på tredjeland. De nya utmaningar som pandemin innebär för vårt öppna samhälle understryker vikten av ett

väl fungerande multilateralt system och ett starkt och enat EU. Detta är av strategisk vikt inte bara för EU:s medlemsländer utan även för USA.

EU och USA delar synen på konflikten i Syrien och på regeringens ansvar för utvecklingen. Det är i vårt gemensamma intresse att vi upprätthåller en dialog om hur vi på ett bättre sätt kan sätta press på Damaskus att engagera sig i den FN-ledda politiska processen. Ett fortsatt amerikanskt engagemang i Syrienfrågan är viktigt inte minst som motvikt mot Ryssland. Exempelvis behövs en tydlig amerikansk röst i FN:s säkerhetsråd som motverkar ryska försök att kringskära FN:s humanitära handlingsutrymme i Syrien.

Anf. 27 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi håller egentligen med om mycket av det som utrikesministern säger. Vi tycker dock inte att den amerikanska planen kan avfärdas utan snarast bör vara utgångspunkten för vidare förhandlingar. Precis som utrikesministern säger skulle en statsbildning som utgår från den här planen se lite speciell ut. Men det finns ju flera länder runt om i världen som har lite egenhändiga statsbildningar. Det skulle alltså inte vara någonting ovanligt.

Jag har också en fråga angående den skrivning som vi alltid får vad gäller denna fråga: Regeringen anser att Israels legitima säkerhetsbehov måste tillgodoses.

När man skriver "legitima säkerhetsbehov" innebär det att man någonstans anser att vissa säkerhetsbehov som Israel hävdar är illegitima. Annars skulle man ju inte skriva så.

Jag undrar därför om det finns något säkerhetsbehov som Israel hävdar som utrikesministern säger är direkt illegitimt. Om så inte är fallet tycker jag att det ordet bör strykas.

Anf. 28 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag konstaterar att regeringen inte har samma syn på den amerikanska planen som Sverigedemokraterna. Vi står fast vid vår uppfattning där.

När det gäller Israels legitima säkerhetsbehov är det så att både Israel och Palestina har rätt att leva i fred och säkerhet inom säkra och erkända gränser och att både Israel och Palestina har legitima säkerhetsbehov. Vi understryker att Israels säkerhetsbehov *är* legitima.

Anf. 29 LUDVIG ASPLING (SD):

Då anmäler vi en avvikande mening.

Anf. 30 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tycker snarare att det är bra att den här meningen om att lyfta upp Israels legitima säkerhetsbehov och att det måste tillgodoses har kommit tillbaka, för den har varit borta under ganska lång tid. Jag ser det som att regeringen faktiskt försöker lyfta upp den delen.

Sedan tycker jag kanske att meningen strax innan, där regeringen betonar vikten av att EU i relationen till både Israel och Palestina verkar för att parterna återupptar fredsförhandlingarna och avstår från våld, är väldigt viktig. Även under Alliansen betonade vi ju att båda sidor måste avstå från våldshandlingar.

Meningen som kommer därefter, att det är viktigt att stegvis gå tillbaka till en process där även palestinierna är aktörer, kanske är lite otydlig när det gäller vad som egentligen menas. I de hänvisningarna som finns till de tidigare EU-överenskomna dokumenten är det ju viktigt just att betona att EU håller ihop. Det är någonting som jag tycker borde ingå; att det är viktigt att vi är överens om tagen inom EU så att vi håller ihop en gemensam standpunkt.

Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag kan konstatera att eftersom det har varit så rörigt med mötet så har ni fått flera olika kommenterade dagordningar efter hand som de har ändrats. Den text som Désirée Pethrus hänvisade till är inte den senaste texten. Det står inte på det sättet.

Jag håller dock med om att vi vill lyfta upp Israels legitima säkerhetsbehov, och därför understryker vi det. Det är helt korrekt.

När det gäller om Palestina ska vara aktörer är vi tydliga med att en fred behöver inkludera palestinierna, och därför måste både Israel och Palestina vara aktörer i förhandlingarna. Det är därför vi understryker det.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

§ 2 Allmänna frågor

Statsrådet Hans Dahlgren

Utrikesminister Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 25 februari 2020

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 24 mars 2020

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Här har vi en punkt där både statsrådet Hans Dahlgren och utrikesministern har ansvar. Vi börjar därför med den, för jag tror att vi har Hans Dahlgren med oss på telefon nu. Stämmer det?

Anf. 34 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det stämmer bra.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Det är alltså dagordningspunkt 5, Utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen – Albanien och Nordmakedonien, diskussion och slutsatser.

Anf. 36 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Får jag bara säga att i den påfrestande tid vi lever i just nu är vi alla medvetna om att förutsättningarna ändras snabbt. I Bryssel ligger stora delar av rådets arbete nere, och många möten har ställts in.

Kanske har utrikesministern redan sagt samma sak om utrikesrådet, men i så fall väljer jag att säga att det i denna stund också är oklart om mötet i allmänna rådet på tisdag alls kommer att äga rum. Det kommer vi troligen att få besked om först senare i dag. Men vi måste förstås agera efter den kunskap vi har just nu, och just nu gäller att rådsmötet kommer att gå av stapeln. Det innebär att vi har ett samråd nu.

Angående dagordningspunkt 5 vill jag börja med att säga att detta är en diskussions- och beslutspunkt. Utrikesministern och jag har varit i EU-nämnden ett par gånger de senaste månaderna för att diskutera denna fråga. Senast var väl den 21 februari, då det handlade om kommissionens meddelande om en förnyad utvidgningsprocess.

Som nämnden vet beslutade Europeiska rådet i oktober att återkomma till utvidgningsfrågan före toppmötet om västra Balkan som är planerat att äga rum i Zagreb den 7 maj.

Med det lämnar jag över till utrikesministern, som kommer att redovisa regeringens ståndpunkter.

Anf. 37 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Vid allmänna rådets möte i november fanns en gemensam uppfattning om att en översyn av utvidgningsprocessen och en uppdatering av kommissionens landrapporter gällande reformläget i Albanien och Nordmakedonien var en god väg framåt.

Vid allmänna rådets möte nästa vecka – om det nu blir av – väntas en diskussion om antagande av rådsslutsatser om Albanien och Nordmakedo-

nien. Rådsslutsatserna väntas även uppmärksamma och hänvisa till kommissionens meddelande om en förnyad utvidgningsprocess.

Kommissionen presenterade den 2 mars uppdaterade rapporter om Albanien och Nordmakedonien. Kommissionen bedömer att båda länderna har levererat ytterligare konkreta och hållbara resultat för de nyckelområden som rådet och kommissionen angav. Kommissionens rekommendationer om förhandlingsstart kvarstår därmed.

Som exempel på reformframsteg i Albanien lyfter kommissionen fram bland annat fortsatt granskning av domare och åklagare och skapandet av nya oberoende juridiska institutioner.

För Nordmakedonien pekar kommissionen bland annat på antagandet av en ny åklagarlag som permanentar en självständig, resursstark åklagare med uppgift att utreda högnivåkorruption.

Regeringen kan liksom tidigare följa kommissionens bedömning om förhandlingsstart för Nordmakedonien och Albanien. Regeringen kommer att verka för att processen framåt bidrar till och utgår från EU:s sammanhållning och enighet. Regeringen välkomnar kommissionens meddelande med förslag på en förbättrad utvinningsprocess och stöder att förslagen i meddelandet omhändertas i rådsslutsatserna.

Diskussionen om rådsslutsatserna påbörjades först den 18 mars i Bryssel och pågår ännu. Det finns brett stöd bland medlemsländerna för en förhandlingsstart men fortfarande skiljelinjer i fråga om framför allt villkor för Albanien. Det går därför inte i dagsläget att säga om en överenskommelse kan nås inför allmänna rådets möte. Diskussionen kretsar även kring hur kommissionens meddelande ska inkluderas i rådsslutsatserna.

Om andra länder kräver villkor för förhandlingsstart med Albanien är Sverige berett att stödja sådana villkor för att främja fortsatta reformansträngningar och bidra till att nå en kompromiss. Dessa villkor bör vara genomförbara, tydliga, tidsbestämda och kopplade till den albanska reformagendan.

Vid behov kan regeringen, om det krävs för att uppnå EU-enighet, godta att olika beslut fattas för Nordmakedonien och Albanien – det som kallas decoupling.

Anf. 38 HANS ROTHENBERG (M):

EU:s utvidgning är kanske ett av de tydligare exemplen på hur EU kan bidra till positiv förändring – från tidigare kommunism och misär till demokrati och utveckling. Att komma in i den europeiska gemenskap som EU innebär, det innebär också att länder som kommer in blir stabilare och nödgas hålla sig stabilare.

Även om det är konstiga tider just nu är det viktigt att EU orkar stå kvar vid detta erbjudande.

Moderaterna är positiva till EU-kommissionens förslag om vissa justeringar i utvidgningspolitiken. Vi tror också att förslaget har potential att göra denna process mer dynamisk och stärka dess förankring i medlemsstaterna.

Även om en faktisk utvidgning inte är aktuell än på några år har kommissionären Várhelyi, som ansvarar för utvidgningsfrågorna, signalerat att han har som målsättning under denna femårsperiod att minst ett nytt land ska komma in i Europeiska unionen. Det är viktigt att den här

processen fortgår och att den också sker i en sådan takt att förändringarna varken blir forcerade eller slår av på takten.

Vi moderater är nu liksom vi varit tidigare positiva till att Albanien och Nordmakedonien får påbörja sina medlemsförhandlingar och därmed närma sig Europasamarbetet.

Anf. 39 LUDVIG ASPLING (SD):

Vi tycker att den nya modellen för förhandlingar ser bättre ut än den förra, så den står vi i och för sig bakom. Det finns dock ett par saker man bör fundera på vad gäller Albanien och Nordmakedonien.

För det första har som vi alla vet antalet asylsökande från Albanien ökat kraftigt sedan visumfriheten infördes. Förra året beviljades 25 personer från Albanien asyl i Sverige. Vissa av dem har fått asyl på grund av att ett återsändande skulle strida mot våra konventionsåtaganden. Det är ju ett tecken på att något inte står riktigt rätt till där.

När man nu är nära att fatta beslut om att öppna förhandlingar, har regeringen pratat med sin expertmyndighet Migrationsverket om de faktiska problem som finns på marken i Albanien och som gör att människor får humanitära uppehållstillstånd i Sverige? 25 personer är ju ingen liten summa.

För det andra har det gått ganska kort tid för de framsteg man gjort sedan 2018. Även om man gjort framsteg vad gäller rättsväsendet och antalet fällande domar i korruptionsmål och allvarliga brottsmål har denna förändring alltså inte pågått under särskilt lång tid.

Jag undrar hur man kan veta att förbättringarna kommer att hålla i sig. När man byter ut personer inom rättsväsendet, som man till stor del har gjort, finns det ju alltid en risk att man bara byter ut det gamla gardet mot ett nytt. Därmed kan man fundera på om detta inte är lite förhastat. Vi tror att det kommer att ta betydligt längre tid, och vi skulle vilja att man är lite mer försiktig.

För det tredje undrar jag varför man inte använder en tredje part vid bedömning av dessa länders framsteg. Vi vet ju sedan tidigare att de tjänstemän inom kommissionen som gjort bedömningar av kandidatländer har gjort rena glädjekalkyler för framsteg som länderna gjort. Det är liksom helt obestridligt. Det finns en risk att så kommer att ske igen, och därför tycker vi att man borde använda sig av någon typ av tredje part när man utvärderar framstegen som dessa länder gör.

Jag kanske inte riktigt hörde, för ljudet var lite dåligt. Sa utrikesministern något om utkastet till rådsslutsats där man beslutar att påbörja förhandlingarna med Albanien? Stöder regeringen det, eller är det på bordet? Jag kanske missade det.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Ja, regeringen sa att man stöder utkastet till slutsatser och lite mer därtill.

Anf. 41 PYRY NIEMI (S):

Tack, utrikesministern, för föredragningen! Det är positivt att den nya kommissionen nu tar tag i dessa frågor på ett fortsatt bra och konstruktivt sätt.

Vi socialdemokrater ser verkligen fram emot den fortsatta utvecklingen i frågorna. Vi understryker behovet av att fortsätta ha en bra dialog i samverkan med eventuella anslutningsländer och att även i de pågående anslutningsförhandlingarna se till att det sker en positiv process också från EU:s sida. När respektive anslutningsland som har påbörjat en diskussion med EU också gör bra saker bör man därvidlag få ett bra godkännande av EU i form av olika garantier, att man får delta mer i samarbetet och så vidare.

I övrigt är vi glada för det här och ser fram emot den fortsatta processen.

Anf. 42 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ordförande! Jag noterar stödet från Moderaterna och Socialdemokraterna. Det tackar vi för.

När det gäller Ludvig Asplings frågor börjar vi med risken för fler ogrundade asylansökningar från Albanien till EU. Det är en utmaning, men framsteg har gjorts. Albaniens samarbete med EU-länderna måste fortsätta, men eftersom Albanien redan nu har viseringsfrihet väntas inte en förhandlingsstart öka antalet ogrundade asylansökningar. Snarare väntas det förbättra förutsättningarna för att hantera situationen. Detta är också början på en lång process. Vi kommer att fortsätta kontrollera reformsträvandena både i Albanien och i Nordmakedonien.

Det nya sättet att diskutera och genomföra utvidgningsprocessen har ju en rad kontrollstationer. Precis som Pyyri Niemi sa kan man när man har uppnått vissa saker få del av olika program. När man kommit längre får man del av till exempel stöd. Men om reformerna går bakåt kan medverkan i program och stöd tas bort. Det är detta som är det helt nya som sätter en helt annan press på ansökarländerna. Det tycker vi är positivt.

När det gäller tredje part tar kommissionen hänsyn till externa bedömningar. Det står också tydligt i landsrapporterna om både Albanien och Nordmakedonien.

Den nya processen skärper också uppföljningen när det gäller reformer. Det är bra, för medlemsstaterna får därmed en starkare roll i detta.

Anf. 43 LUDVIG ASPLING (SD):

Tack så mycket för svaret! Jag ska lyssna mer noggrant nästa gång.

Min fråga angående de asylansökande gällde alltså inte de ogrundade ansökningarna utan de grundade ansökningarna. Förra året fick 25 personer från Albanien asyl i Sverige. Jag vet inte vad den totala summan för EU är, men det är antagligen ganska många fler.

Vi tycker att en grundregel borde vara att innan ett land kan påbörja anslutningsförhandlingar ska ingen från detta land behöva söka skydd i EU – eller i alla fall inte beviljas skydd i EU.

Jag frågade också om man har pratat med Migrationsverket och dem som gör bedömningarna om att det strider mot våra konventionsåtaganden att skicka tillbaka personer till Albanien. Det beslutet har Migrationsverket nämligen fattat i minst ett fall. Då är frågan om det landet är redo att börja förhandla om EU-medlemskap.

För att sammanfatta vår avvikande mening tycker vi att en grundregel borde vara att ingen ska beviljas skydd i EU innan man kan påbörja dessa förhandlingar.

Vi tycker också att IPA-instrumentet bör läggas ned. Det handlar mycket om reform av institutioner i dessa länder. Det behöver inte kosta särskilt mycket pengar. Det finns ingen anledning att driva de fonderna vidare.

Vi tycker inte att dessa länder ska få tillgång till regionalfonder och liknande innan de blir medlemmar. Det borde vara en självklarhet.

Vi tycker att man måste vara mycket mer försiktig när det gäller att se till att de förändringar man uppnår förankras så de inte kan gå tillbaka innan man sätter igång med förhandlingarna. Vi står inte bakom beslutet att säga ja till start för förhandlingar med Albanien.

Anf. 44 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Beslut om asyl fattas ju helt självständigt av Migrationsverket och är inte något som vi lägger oss i som sådant.

Förhandlingsprocessen är dock väldigt lång och tar många år. För att hjälpa länderna på västra Balkan att närma sig EU anser vi att det omfattande reformarbetet behövs, och det gör naturligtvis situationen bättre för människorna där. Därför behövs instrumentet för förmedlemskapsstöd. Vi stöder EU-närmandeprocessen som en viktig drivkraft för demokrati, stabilitet och socioekonomisk utveckling. Det som händer där har en direkt påverkan på EU och vice versa. Att få Balkan stabilt och välmående är också i vårt intresse, så därför stöder vi fullt ut instrumentet för förmedlemskapsstöd.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens standpunkt, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna. Därmed tackar vi utrikesminister Ann Linde för i dag.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare med statsrådet Hans Dahlgrens återrapport från mötet i rådet den 25 februari 2020.

Anf. 47 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag har inget att tillägga till den skriftliga återrapporten.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi går vidare till information och samråd inför det eventuella mötet i rådet den 24 mars. Dagordningspunkt 3 är struken, så vi går in på dagordningspunkt 4, Uppföljning av Europeiska rådet.

Anf. 49 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Detta är en informationspunkt. Det traditionella allmänna rådet följer alltid upp tidigare möten i Europeiska rådet. Syftet med denna punkt är att stärka uppföljningen och granska genomförandet av Europeiska rådets slutsatser. Regeringen stöder förstås det arbetet, och någon diskussion är inte att vänta på denna punkt.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det är en informationspunkt, och då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 5 har vi redan tagit, så vi går vidare till dagordningspunkt 6, Rättsstatsläget i Polen.

Anf. 51 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Detta är också en informationspunkt. Blir det ett möte i allmänna rådet nästa vecka är tanken att vi ska få en uppdatering om rättsstatsläget i Polen. Skulle det bli en diskussion kommer jag att upprepa det jag har sagt vid tidigare möten, som nämnden är väl bekant med. Vi behöver se fortsatta reformer i alla de utestående delar som framför allt rör det polska rättssystemet – domstolarna. Regeringen är av uppfattningen att denna fråga behöver stå kvar på rådets dagordning så länge som kommissionen gör bedömningen att det föreligger risk för ett systematiskt hot mot rättsstatens principer i Polen. Men någon längre diskussion förväntas inte, som sagt, och detta är en informationspunkt.

Anf. 52 LUDVIG ASPLING (SD):

Jag ser inte att något har hänt sedan vi diskuterade denna punkt senast, så jag tänkte bara hänvisa till vår avvikande mening den 6 december förra året.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Då har vi fört det till protokollet. Man kan inte anmäla avvikande mening under en informationspunkt, men det framgår av protokollet att du ville hänvisa till den.

Anf. 54 HANS ROTHENBERG (M):

Både punkt 6 och punkt 7 gällande Ungern är, inte minst med koppling till utvidgningen av EU som vi diskuterade nyss, viktiga att hålla fast vid. Om detta kopplas till en utvidgning måste det ges tydliga signaler om vilka krav man ställer på de länder som ansöker om medlemskap i unionen och vilka premisser som gäller i fråga om rättsstatens principer och unionens värden. Man måste också vara tydlig gentemot ansökande länder och medlemsstater där man finner att det finns vissa avvikelser.

Vi stöder alltså till fullo att man håller kvar dessa frågor på agendan och förhoppningsvis också när en förändring i dessa länder.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Då tackar jag för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Unionens värden i Ungern.

Anf. 56 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Också detta är en informationspunkt. Vid mötet, om det blir av, kommer vi att få en uppdatering om läget när det gäller respekt för unionens värden i Ungern. Blir det en diskussion kommer vi att upprepa det jag har sagt vid tidigare möten, det vill säga vara tydlig med att regeringen ser med oro på utvecklingen i Ungern och understryka att EU:s grundläggande värden inte är förhandlingsbara.

Det finns en lång lista över företeelser i Ungern som väcker oro, och jag menar att det är rådets skyldighet att försöka få mer klarhet om läget i Ungern och, som Hans Rothenberg sa under den förra dagordningspunkten, göra tydligt för ansökande länder att de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen inte kommer att tolerera att man avviker från de grundläggande värdena. Det är också därför regeringen till exempel har beslutat att stödja kommissionen i det mål som man i början av året inledde mot Polen i EU-domstolen.

Regeringens uppfattning när det gäller Ungern är förstås att frågan bör stå kvar på rådets dagordning så länge som kommissionen gör bedömningen att det föreligger risk för ett systematiskt hot mot unionens värden i det landet.

Anf. 57 ANNIKA QARLSSON (C):

Vi står också bakom Sveriges linje, och det är oerhört viktigt att man fortsätter att trycka på. Inför Europaparlamentsvalet förra våren frågade jag när detta var uppe om det fanns stöd för att sätta ytterligare tryck på Ungern och även Polen. Då bedömde statsrådet att det var svårt att finna stöd för att trycka på ytterligare. Nu är situationen en helt annan, och det kanske inte blir diskussion här och nu. Men bedömer statsrådet att läget är ett annat när det gäller möjligheten att trycka på mer, eller händer det mer i länderna så att det inte behövs av det skälet?

Anf. 58 LUDVIG ASPLING (SD):

Nu sa statsrådet att om det blir en diskussion kommer man att säga det här och det här. Då har han uttryckt en ståndpunkt, och då måste vi anmäla en avvikande mening. Eller har jag missuppfattat detta?

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag tänkte fortsätta att sammanfatta det som information, så då har du inte den möjligheten.

Anf. 60 LUDVIG ASPLING (SD):

För protokollet vill jag hänvisa till den avvikande mening vi hade den 6 december i fjol.

Anf. 61 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Som svar på Annika Qarlssons fråga om ytterligare tryck på dessa länder: Det är inte så att utvecklingen har gått i en plötslig positiv riktning så att man inte skulle behöva fortsätta att hålla tryck när det gäller att begära att de grundläggande värdena ska respekteras. Tvärtom har vi sett en negativ utveckling, åtminstone i Polen och fortfarande även i Ungern, såvitt jag kan bedöma.

Det ytterligare tryck vi försökte sätta har bland annat manifesterats i förhandlingarna om EU:s sjuåriga långtidsbudget, där vi och många andra medlemsstater har begärt att det ska införas en mekanism som gör att de länder som inte respekterar rättsstatens principer inte ska få tillgång till EU-medel i samma utsträckning som de annars skulle ha fått. Det skulle kunna vara ett verkningsfullt medel.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Den europeiska planeringsterminen.

Anf. 63 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Detta är en diskussionspunkt. Vid rådets möte, om det blir av, ska ordförandeskapet presentera en sammanfattande rapport, en så kallad syntesrapport, om den europeiska terminen för 2020; nämnden har kunnat ta del av denna rapport. Det är en sammanfattande beskrivning av rådets behandling av de olika delarna av årets europeiska termin.

Det säger sig självt att den rådande covid-19-krisen kommer att göra att den vanliga terminsprocessen påverkas vad gäller både riktlinjer och rekommendationer. Det är redan mycket tydligt att viruset kommer att få stor inverkan på den europeiska ekonomin.

När det gäller årets cykel för ekonomisk-politisk samordning inom EU inleddes den i december med att kommissionen presenterade den årliga hållbara tillväxtstrategin. Den har sedan behandlats i flera olika rådskonstellationer, bland annat Ekofin och Epsco, som också har antagit slutsatser. Regeringen har samrått med nämnden inför var och en av dessa rådsbehandlingar.

Denna punkt är uppsatt för åsiktsutbyte, men ingen diskussion väntas vid rådsmötet. Skulle det ändå bli en diskussion kommer jag att lyfta upp

att Sverige ser ett behov av ett nytt ambitiöst ramverk för framtiden, för hållbar tillväxt, väl fungerande arbetsmarknader och social inkludering, eftersom Europa 2020-strategin nu löper ut. Vi menar att ett sådant förslag också bör bidra till genomförandet av viktiga målsättningar för unionen, som den sociala pelaren, EU:s klimatmål, Parisavtalet och Agenda 2030.

Till sist vill jag säga att allmänna rådet, om det blir ett beslutstillfälle, formellt ska vidarebefordra rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet till stats- och regeringscheferna, som väntas ge den sitt politiska stöd. Ingen diskussion om detta förväntas vid rådsmötet, för denna del är en informationspunkt.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag tänkte alltså sammanfatta dagordningspunkt 8 a som en diskussionspunkt och dagordningspunkt 8 b som en informationspunkt.

Anf. 65 ANNIKA QARLSSON (C):

När det gäller den sociala pelaren är det tydligt att det är ett nationellt perspektiv, och det uttryckte inte statsrådet i sin ståndpunkt. Jag skulle gärna vilja ha ett ytterligare förtydligande om detta. Det råder ju stor enighet om det i Sveriges riksdag, och jag tycker att det är bra om det också blir tydligt i den uttalade ståndpunkten från statsrådet.

Anf. 66 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Vi har också hävdat detta vid flertalet tillfällen. I något av dokumenten kom också minimilöner upp. Jag antar att flera av lagstiftningsförslagen kanske kommer att läggas lite på hyllan ett tag – jag hörde att man kommer att skjuta på asylpaketet. Jag antar att mycket nu kommer att stå tillbaka. Det är dock viktigt att diskussionen om EU:s ekonomi fortsätter, till exempel när det gäller banker och hur de klarar sig.

I övrigt håller jag i sak med om Annika Qarlssons synpunkter.

Anf. 67 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Detta är frågor om nationell kompetens, som i huvudsak berörs i den sociala pelaren därför att det ligger i terminen. Det kan jag lämna besked om i tillägget.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning under punkt a. Under punkt b tackar vi för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Lagstiftningsprogrammering – gemensam förklaring om lagstiftningsprioriteringar.

Anf. 69 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det är rätt oklart om det här alls kommer att vara en dagordningspunkt, men så länge den står på dagordningen ska jag redovisa vår ståndpunkt.

Som en sista del i lagstiftningsplaneringen för innevarande år ska medlemsstaterna som en beslutspunkt anta en gemensam förklaring. Nämnden har kunnat ta del av den gemensamma förklaringen. Vi förutser ingen större diskussion om själva texten vid det här rådsmötet.

Förklaringen ger övergripande mål och prioriteringar för EU under det här året. Det är ett politiskt dokument som inte är rättsligt bindande för institutionerna. Dokumentet bygger framför allt på kommissionens arbetsprogram och de diskussioner som har förts i rådet om arbetsprogrammet men också på Europaparlamentets prioriteringar. Men mot bakgrund av utvecklingen av covid-19-pandemin är detta självklart nu den främsta prioriteringen för arbetet under 2020.

Regeringen kan ge stöd till den gemensamma förklaringen. Den ligger i linje med inriktningen från den strategiska agendan och regeringens egna prioriteringar inför lagstiftningsperioden 2019–2024.

Jag vill lägga till att det är angeläget att hanteringen av den pågående pandemin ges högsta prioritet och att sakfrågorna i kommissionens arbetsprogram sedan får ett innehåll som överensstämmer med svenska positioner. Det behöver förstås vägas in. Regeringen kommer att arbeta aktivt för att dessa målsättningar ska bli verklighet.

Anf. 70 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har en kommentar som gäller den första punkten under Legislative programming. Det står att tre institutioner ska samarbeta och att tre presidenter ska skriva under. Men Europaparlamentet kan ju inte samlas, som det verkar. Det kommer väl att vara en väldigt kritisk fråga framöver hur man ska agera. Jag vet inte vad det finns för planering från ministrarna.

Anf. 71 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Som Désirée Pethrus säger finns det självklart en komplikation med oklarheten kring hur Europaparlamentet kommer att fungera. Vad jag har förstått ska det under den kommande veckan diskuteras hur Europaparlamentet ska kunna uppfylla sin fördragsmässiga roll. Detta är förstås någonting som i första hand Europaparlamentet självt behöver hantera och som vi från de enskilda statsrådens sida inte kan ge några bestämda direktiv för. Men det är angeläget att det här löses på smidigast möjliga sätt.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Finns det något att säga under dagordningspunkt 10, Övriga frågor?

Anf. 73 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Nej, jag har inget att tillägga under Övriga frågor.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet för i dag.

Anf. 75 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Tack!

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 7 JENS HOLM (V)	2
Anf. 8 TINA ACKETOFT (L)	3
Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 10 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 11 JENS HOLM (V)	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 14 JAN ERICSON (M)	4
Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S)	4
Anf. 16 JAN ERICSON (M)	4
Anf. 17 Utrikesminister ANN LINDE (S)	4
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 19 Utrikesminister ANN LINDE (S)	5
Anf. 20 JENS HOLM (V)	6
Anf. 21 JESSIKA ROSWALL (M).....	6
Anf. 22 ANNIKA QARLSSON (C).....	7
Anf. 23 HANS ROTHENBERG (M).....	7
Anf. 24 Utrikesminister ANN LINDE (S)	7
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 26 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 27 LUDVIG ASPLING (SD).....	10
Anf. 28 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 29 LUDVIG ASPLING (SD).....	10
Anf. 30 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	11

§ 2 Allmänna frågor

.....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 34 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 36 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	12
Anf. 37 Utrikesminister ANN LINDE (S)	12
Anf. 38 HANS ROTHENBERG (M).....	13
Anf. 39 LUDVIG ASPLING (SD).....	14
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 41 PYRY NIEMI (S).....	14
Anf. 42 Utrikesminister ANN LINDE (S)	15
Anf. 43 LUDVIG ASPLING (SD).....	15
Anf. 44 Utrikesminister ANN LINDE (S)	16

Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	16	2019/20:33
§ 3 Allmänna frågor		20 mars
.....	17	
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 47 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17	
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 49 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17	
Anf. 50 ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 51 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17	
Anf. 52 LUDVIG ASPLING (SD).....	17	
Anf. 53 ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 54 HANS ROTHENBERG (M).....	18	
Anf. 55 ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 56 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18	
Anf. 57 ANNIKA QARLSSON (C).....	18	
Anf. 58 LUDVIG ASPLING (SD).....	19	
Anf. 59 ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 60 LUDVIG ASPLING (SD).....	19	
Anf. 61 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19	
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 63 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19	
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 65 ANNIKA QARLSSON (C).....	20	
Anf. 66 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	20	
Anf. 67 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	20	
Anf. 68 ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 69 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	20	
Anf. 70 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	21	
Anf. 71 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21	
Anf. 72 ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 73 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21	
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 75 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21	